

Jatkuvan oppimisen koulutukset tutkimusperustaisen osaamisen täydentäjinä (/Ajankohtaista?id=164)

6/2021 | 23.6.2021

Opetushallituksen sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialojen (SoTEHy) palveluiden koulutus – ja osaamistarpeita sekä koulutuksen kehittämisehdotuksia on jäsenetty osaamisen ennakkointifoorumissa (#OEFoorumi). Kehittämisehdotuksissa ovat painottuneet koulutuksen ja työelämän kiinteä yhteistyö (2020). Tämä on myös tutkimuksen näkökulmasta oleellisen tärkeää, kuten Sirpa Kannasoja kirjoittaa kolumnissaan (5/2021) tutkimuslupiin liittyen.

Kyseinen foorumi korostaa yhtenä tärkeimmistä osaamistarpeista vuoteen 2035 mennessä erityisesti digitaalisia taitoja ja tätä on perusteltu vaikuttavuudella ja palvelutarpeiden kasvulla. Toisin sanoen edellytetään palvelujen järjestämistä ja tuottamista lähi- ja virtuaalipalveluina. Opetushallitus edellyttää näin ollen toimijoiden yhteistyönä toteutettavaksi sellaisia pedagogisia ja sisällöllisiä ratkaisuja, joissa koulutus tuotettaisiin hybridiympäristöissä. Tällä tarkoitetaan monipuolista digitaalista osaamista tutkintokoulutuksessa ja jatkuvan oppimisen tarjonnassa.

Edelliseen tarpeeseen on sosiaalityön yliopistokoulutuksessa jo vastattu, eli koulutusta tuotetaan hybridiympäristöissä esimerkiksi tutkintokoulutuksessa. Mutta se, että digitaalisia taitoja perustellaan palveluiden vaikuttavuudella ja palvelutarpeiden kasvulla on hieman hämmentävää. Missä on sellaista tutkimustietoa esim. sosiaalityöstä, että digitaaliset palvelut tuottaisivat asiakkaille vaikuttavampia palveluita? Käsittääkseni monen asiakasryhmän kohdalla tarvitaan erityisesti kohtaavaa, suhdeperustaista palvelua (ks. Närhi ym. 2013; Aaltio & Isokuorti 2019; Viitasalo 2019). Foorumin kehittämisehdotuksissa toki toisaalla on mainittu myös osaamisen kehittäminen asiakaslähtöisiin ja kohtaaviin palveluihin sosiaalihuollossa.

Lisäksi tärkeää on ammatti-identiteetin jatkuvaan sekä eettisesti vahvaan ammatilliseen kasvuun osaamista tuottavat kokonaisuudet. Jos Keva:n (2021) selvityksen skenaariot pitävät paikkansa, meillä on jo nyt vajausta sosiaalityöntekijöistä 2700. Tämä on erityisen huolestuttavaa, koska Keva:n eläkevakuutettujen määrä ammattiryhmässä on yli 6000. Keva onkin ehdottanut, että kuntiin on saatava lisää työntekijöitä, mutta nyt työssä olevien työntekijöiden jaksamisesta sekä työhyvinvoinnista on pidettävä huolta. Tähän listaan sosiaalityöntekijöiden osalta on syytä lisätä myös urakehitys ja ammatillisen tuen systemaattinen kehittäminen. Näitä valmiuksia voidaan tuottaa tutkinnon aikaisena tai täydentävän koulutuksen opintokokonaisuuksissa. Työvoimapulaan toivotaan saatavan lääkettä sosiaalityön nykyisiin yliopistokoulutuksiin aloituspaikkojen lisäämisen kautta.

Jatkuvan oppimisen tarjontaa on sosiaalityössä lisätty esimerkiksi MOOC-koulutuksilla, jotka ovat kaikille tarjolla olevia, maksuttomia opintokokonaisuuksia. Sosnetin täydentävää koulutustarjontaa tässä yhteydessä unohtamatta. Lisäksi ollaan kehittämässä laajempia teema-moduuleja, joissa opintojen sisällöt suunnitellaan kohderyhmäselvitysten pohjalta osaamistarpeita vastaaviksi. Teema-moduulia ”Systeminen työote sosiaalityön urapolkuna 20 op” olemme kehittämässä KYC:ssa, Jyväskylän yliopiston jatkuvan oppimisen osahankkeena.

Opintokokonaisuudet tutkinnon jälkeisinä, täydentävinä kokonaisuuksina tukevat osaamista asiakas- ja työelämälähtöisesti. Oleellista kuitenkin on, että myös tutkinnon jälkeiset koulutukset ovat tutkimusperustaisia. Lisäksi kyseisiä koulutuksia tulee myös tuotannon aikana arvioida ja tarkastella niiden vaikutuksia. Koulutuksen ja työelämän kiinteä yhteistyö mahdollistaa käytäntöjen kehittämisen tutkimusperustaisesti ja päinvastoin, yhteistyön tuloksena koulutukseen saadaan lisää tutkittua käytäntötietoa.

Sirkka Alho

YTT, sosiaalityön yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

LÄHTEET

Aaltio, Elina & Isokuorti, Nanne (2019) Systemisen lastensuojelun toimintamallin pilotointi: Valtakunnallinen arviointi. THL, Raportti. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-289-5> (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-289-5>)

https://www.keva.fi/contentassets/9034ce5888f14123996a6b41b9c315ea/kevan_kuntien_tyovoimaennuste_2030_esitys_180221.pdf (https://www.keva.fi/contentassets/9034ce5888f14123996a6b41b9c315ea/kevan_kuntien_tyovoimaennuste_2030_esitys_180221.pdf)

<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/SoTeHy-kehittämisehdotukset%20pj%20hyvaksynty%2018122020.pdf> (<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/SoTeHy-kehittämisehdotukset%20pj%20hyvaksynty%2018122020.pdf>)

Närhi, Kati & Kokkonen, Tuomo & Matthies, Aila-Leena (2013) Nuorten aikuisten miesten osallisuuden ja toimijuuden reunaehdoja sosiaali- ja työvoimapaalveluissa. Teoksessa Merja Laitinen & Asta Niskala (toim.) Asiakkaat Toimijoina sosiaalityössä. Tampere: Vastapaino, 113–145.

Viitasalo, Katri (2019) Mistä taloussosiaalityössä on kyse? Teoksessa Minna Zechner & Sirpa Karjalainen & Katri Viitasalo (toim.) Avauksia taloussosiaalityöstä. Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, 8–13. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7780-1> (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7780-1>)

Kategoriat: Ajankohtaista (/Blog_Categories?cat=a), Kolumni (/Blog_Categories?cat=b)

Blog Home (/Ajankohtaista) Newer Entry (/Ajankohtaista?id=165) Older Entry (/Ajankohtaista?id=163)

Sosiaalityön tutkimuksen seura – Föreningen för forskning i socialt arbete on vuonna 1998 perustettu tieteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on saattaa yhteen sosiaalityön tutkijoita ja käytännön toimijoita sekä toimia väylänä sosiaalityön tutkimuksen ja ammatillisten käytäntöjen välillä.